

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD BRATISLAVA

Leškova 17, 811 04 Bratislava

Číslo konania : KPU BA-2014/18805-2/71703/STA
V Bratislave dňa : 3.11.2014

Krajský pamiatkový úrad Bratislava podľa § 11 odseku 2 písm. d) zákona číslo 49/2002 Zb. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“), ktorý je vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu vydáva toto

Z Á V Ä Z N É   S T A N O V I S K O

Krajský pamiatkový úrad Bratislava (ďalej len KPÚ BA) podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona po preskúmaní predloženej dokumentácie a žiadosti podanej dňa 31.10.2014 a doplnenej 6.11.2014 K.T.Plus, s.r.o., Kopčianska 15, 851 01 Bratislava, splnomocnenou Kanceláriou Národnej rady SR, Nám. A. Dubčeka č. 1, 812 80 Bratislava, vlastníkom severnej terasy areálu Bratislavského hradu. Zámocká 2. 812 80 Bratislava. ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou, zapísanou v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 28/16 nachádzajúcej sa v Pamiatkovej rezervácii Bratislava na parcelách č. 800/22, 860/1,/2,/3,/5,/15,/17, 863/2, 864/1 a 876/5,/7,/8 v k.ú. Bratislava - Staré Mesto,

s c h v a ľ u j e

predloženú projektovú dokumentáciu „**NKP Bratislavský hrad, rekonštrukcia hradného paláca a objektov v areáli Bratislavského hradu, časť 2.L: Podzemná parkovacia garáž, projekt pre zmenu stavby pred dokončením, dodatok č.1**“, (Ing.arch. P.Bouda, Ing. arch. I. Masár, 10/2014) obsahujúci časti : objekt 2.L.20-vjazd do podzemnej garáže, architektúra (2výkr.+sprievodná správa), statika (1 výkr.), geotechnika (4 výkr.+tech.správa),

pri dodržaní nasledovných podmienok:

- A. Archeologickým výskumom odkryté rímske architektúry v polohe západného bastionu a na ne naväzujúce stavby pri severozápadnej hradbe**
- budú prezentované vyznačením ich pôdorysu na novoupravenom teréne, rozsah a spôsob prezentácie upresní KPÚ BA v záväzných stanoviskách k prípravnej dokumentácii , ktoré budú podkladom pre spracovanie príslušnej časti realizačnej dokumentácie exteriérových plôch.
- B. Rímske stavby nachádzajúce sa za líniou záporového paženia mimo vjazdu do garáží**
- budú v celom rozsahu zachované,
  - pred zahájením stavebných prác predbežne staticky zabezpečiť výkopom ohrozené časti zachovaných murív, následne ich celoplošne prekryť (geotextíliou a pevnou fóliou) ako

aj plochy archeologických sond (geotextíliou) a postupne zasypať zhutňovaným zásypom.

C. Podchytenie východnej steny rímskeho objektu

- všetky činnosti súvisiace s podchytením konštrukcie je potrebné realizovať pod dohľadom reštaurátora,
- rezovú rovinu situovať v polohe vyznačenej na mieste zástupcom KPÚ BA v rámci výkonu štátneho dohľadu realizácie obnovy.

D. Rozobratie staticky rozrušených častí muriva západných stien rímskeho objektu (a dlažby medzi nimi) zasahujúcich cez líniu záporového paženia do výkopovej jamy vjazdu do podzemných garáží

- realizovať v iba nevyhnutnom rozsahu limitovaným polohou záporového paženia výkopu vjazdu do podzemných garáží,
- všetok lomový kameň murovaných aj nemurovaných konštrukcií (bez ohľadu na veľkosť) očistiť a uložiť v areáli hradu za účelom použitia pre prezentáciu rímskych architektúr v areáli hradu.

E. Transfer južného piliera rímskej stavby, sekundárne narušeného betónovou konštrukciou šachty podzemného kolektora a nachádzajúceho sa za líniou záporového paženia výkopovej jamy vjazdu do podzemných garáží, do expozičných priestorov hradného paláca bude pozostávať z :

- delenia murovaných častí piliera horizontálnymi rezmi na maximálne 3 časti,
- oddeľovania jeho muriva od betónovej konštrukcie šachty kolektora zvislými rezmi po predchádzajúcom očistení kontaktných plôch od zvyškov zeminy,
- transferu jeho oddelených častí, s ochranným obalom zabraňujúcim jeho poškodeniu pri manipulácii a dočasnom uložení, na miesto trvalej prezentácie v expozičných priestoroch,
- rozoberania spodnej časti základu piliera z nasucho kladeného lomového kameňa a jeho deponovania v celom rozsahu v areáli hradu za účelom použitia pri reštaurovaní celej pôvodnej konštrukcie piliera v expozičných priestoroch hradného paláca,
- všetky činnosti súvisiace s transferom piliera budú uskutočňované pod dohľadom reštaurátora,
- vlastník alebo ním poverená osoba predloží zámer na reštaurovanie predmetného rímskeho piliera na KPÚ BA, ktorý v rozhodnutí stanoví podmienky jeho reštaurovania.

F. K realizácii terénnych úprav v predmetnej časti severnej terasy

- je potrebné spracovať realizačný stupeň projektovej dokumentácie exteriérových plôch areálu na základe vyhodnotení výsledkov pamiatkových výskumov, geodetického zamerania nálezov a príslušných záväzných stanovísk k prípravnej dokumentácii.

G. Spôsob prezentácie rímskej architektúry v polohe pri východnej obvodovej stene navrhovanej podzemnej parkovacej garáže

- bude upresnený v prípravných dokumentáciách a príslušných záväzných stanoviskách KPÚ BA,
- pre realizáciu je potrebné spracovať detailné projekčné riešenie na základe geodetického zamerania architektúr s cieľom v maximálnej možnej miere zachovať stavebné konštrukcie v pôvodnej polohe.

H. Inžinierske siete

- plochami pri západnom bastione, v ktorých archeologickým výskumom boli zistené rímske murivá, ako aj polohami severne od nich pozdĺž severozápadnej hradby, kde možno predpokladať pokračovanie výskytu rímskych architektúr resp. zvyškov ranostredovekého valového opevnenia, je nežiadúce trasovať akékoľvek podzemné vedenia alebo realizovať iné výkopové práce.

Realizačný stupeň projektovej dokumentácie na časti, ktoré nerieši predložená projektová dokumentácia, bude v rozpracovanosti prerokovaný s KPÚ BA a následne predložený na vydanie záväzného stanoviska v zmysle § 32 ods.10 pamiatkového zákona.

Odôvodnenie

V zmysle rozhodnutia KPÚ BA k zámeru obnovy areálu Bratislavského hradu – III.etapa č. BA/08/1618/2/6476/Sta) zo dňa 13.10.2008 podkladom pre realizáciu úprav bude projektová dokumentácia spracovaná na základe prípravnej dokumentácie, teda pamiatkových výskumov, ktorých druh a rozsah bol pre jednotlivé objekty areálu špecifikovaný.

Spracovávanie predpísanej prípravnej dokumentácie v rozsahu zamýšľaných podzemných garáží bolo zahájené v roku 2008. Terénna časť archeologických a architektonicko-historických výskumov už bola na väčšej časti plochy vykonaná. Archeologický výskum a naň naväzujúce ďalšie pamiatkové výskumy boli júni roku 2010 pozastavené. Archeologický výskum pokračoval až od jesene roku 2013 a do termínu 06/2014 bola ukončená väčšia časť terénnych prác, pričom textová a ostatná dokumentačná časť pamiatkových výskumov zatiaľ nebola na KPÚ BA predložená.

Archeologickým výskumom boli v polohe vjazdu do podzemných garáží, interiéru severnej časti zimnej jazdiarne a pod barokovou záhradou v polohe pri východnom ohradnom múre a na prilahlých plochách boli objavené na našom území ojedinelé zvyšky rímskych stavieb z 1.storočia pred našim letopočtom. Niektoré z týchto stavieb sa zachovali v rozsahu a stavebnotechnickom stave nielen umožňujúcom ich zachovanie ale vzhľadom na ich výnimočnosť vyžadujúce aj ich prezentáciu v pôvodnej polohe. Nakoľko sa jedná o kamenné murivá a maltové dlážky častí objektov objavené pod úrovňou dnešného terénu. ich zachovanie a prezentácia si vyžiadala zmeny pôvodného projektového riešenia.

Predložená projektová dokumentácia pre zmenu stavby pred dokončením, 1.doplnok bola vyhotovená iba na základe prerokovania s KPÚ BA, nakoľko pri jej spracovaní projektant nemal k dispozícii väčšiu časť požadovanej prípravnej dokumentácie, ktorá mala byť podkladom pre spracovanie posledného stupňa projektovej dokumentácie v zmysle rozhodnutia KPÚ BA k zámeru obnovy areálu Bratislavského hradu – III.etapa č. BA/08/1618/2/6476/Sta a záväzného stanoviska k projektu na stavebné povolenie „NKP Bratislavský hrad, rekonštrukcia hradného paláca a objektov v areáli Bratislavského hradu, časť 2.L: Podzemná parkovacia garáž, projekt pre stavebné povolenie“ (Ing.arch. P.Bouda, Ing. arch. I. Masár, 11/2009) č. BA/10/672/2/2673/Sta zo dňa 12.9.2010.

Pre realizáciu stavebných prác, ktoré nezahŕňa predložená projektová dokumentácia je potrebné vypracovanie realizačného stupňa PD. Jeho spracovanie nie je možné bez dokončenia všetkých predpísaných výskumov a ich geodetického zamerania.

V predloženej projektovej dokumentácii navrhované riešenie až do doby spracovania výskumnej dokumentácie pamiatkových výskumov v zmysle rozhodnutia KPÚ BA a vydania príslušných záväzných stanovísk, je **potrebné považovať za predbežné**. Nemožno totiž vylúčiť potreby úprav riešenia vyvolaných potrebou zachovania alebo prezentácie nálezov v zmysle spracovávaných prípravných dokumentácií.

Krajský pamiatkový úrad

Bratislava

Češkova 17, 811 04 Bratislava

PhDr. Peter Jurkovič
riaditeľ

Doručuje sa :

- Kancelária Národnej rady SR, Nám. A. Dubčeka č. 1, 812 80 Bratislava,
- K.T.Plus, s.r.o., Kopčianska 15, 851 01 Bratislava

Na vedomie :

- Miestny úrad mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, oddelenie územného rozhodovania s stavebného poriadku pre okres Bratislava I., Vajanského nábr. 3, 814 21 Bratislava,
- KPÚ Bratislava, na založenie do spisu.